# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 28.

z KRAKOWA dnia 8 KWIETNIA 1829 ROKU we SRODĘ.

*Z Warszawy d. 30 Marca.*

*Dyrekcyia Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego*

Dopełniaiąc przepisu Prawa Seymowego o Towarzystwie Kredytowem Ziemskiem w Artykule 115, Dyrekcyia Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, ułożywszy w dwóch oddziałach Tabellę numerów do losowania w czasie od dnia 1go Sierpnia r. z. do 20 Marca r. b. podanych, z których oddział pierwszy obeymuie numera na zawsze do losowania podane, w czasie od dnia 1go Sierpnia do 20 Września 1828 roku, a drugie numera wszystkich Listów Zastawnych od dnia 20 Września r. z. do dnia 20 Marca r. b. na iedno półrocze lub na zawsze do losowania podane, takową Tabellę drukowaną przesełą Kommissyiom Woiewódzkim, Kommissarzom Obwodowym, Urzędom Municypalnym miast Woiewódzkich, Urzędom Pocztowym, Sądowi Appellacyynemu Królestwa, Trybunałom Cywilnym, Trybunałowi Handlowemu, Sądom Kryminalnym, Sądom Pokoiu i Rejentom powiatowym, niemniey Dyrekcyiom Szczegółowym, z wezwaniem, aby każda z tych Władz ieden exemplarz zawiesić poleciła na głównych drzwiach wchodu do lokalu swego, tym celem, iżby każdy właściciel Listów Zastawnych, który uskutecznił podanie do losowania w czasie właściwym mógł się przekonać, że iego Listy w Tabellach takowych zamieszczone są i do losowania istotnie należały.

Zarazem Dyrekcyia Główna zawiadomia interessantów, iż losowanie samo stosownie do przepisu Prawa Seymowego w Art: 117 rozpocznie się niezawodnie dnia 1go Kwietnia r. b. w mieyscu posiedzeń Dyrekcyi Główney o godzinie 8mey zrana i kontynuowane będzie aż do iego ukończenia.

Fundusz amortyzacyyny na bieżące półrocze wyrachowany został na summę zł. Pol. 1,743,351 gr. 17, interessanci zaś podali do losowania Listy Zastawne.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Lit: A. szt: | 732 | po zł: 20,000 | zł: | 14,640,000 |
| Lit: B. szt: | 5684 | po — 5000 | — | 28,420,000 |
| Lit: C. szt: | 29,210 | po — 1000 | — | 29,210,000 |
| Lit: D. szt: | 13,132 | po — 500 | — | 6,566,000 |
| Lit: E. szt: | 32,040 | po — 200 | — | 6,408,000 |
| Razem szt: | 80,798 | - - - | zł: | 85,244,000 |

W Piątek dnia 27 Marca r. b. stał się przypadek w Młynie Parowym, z powodu pęknięcia koła głównego, podaiącego poru-

szenie od machiny parowey do kamieni. Machina parowa nie maiąc oporu, rozpędzoną została w naywyższym sposobie; skutkiem czego, sztaba pomiędzy żurawiem a korbą 60 cetnarów ważąca na troie pękła, a spadaiąc z impetem załamała część belek, na których oparty był mechanizm, uszkodziła pompę do wody i regulatora. Natychmiast przedsięwzięte zostały środki naprawienia uszkodzonych części machiny, na co iednak przynaymniey 2 miesiące czasu potrzeba.

Z pomiędzy summ odebranych przez Dwór Petersburgski z Persyi, w skutek traktu Turkmanczayskiego, raczył N. Pan przesłać w darze dla zachowania sposobem kollekcyi w Mennicy Warszawskiey trzynaście sztuk monet Perskich, z których ośm iest złotych, a reszta srebrnych. Złote ważą w ogóle funtów 2 i łótów 14; iedna z nich naywiększa, bo ważąca łótów 31 drichm 1 5/9, iest kwadratowa; w formie cegiełki, bita z roku 1795, inne są okrągłe wyobrażaiące: iedna słońce i lwa, druga pawia, inne gwiazdy ośmiokątowe.

---

JW. Jenerał piechoty, Adjutant J. C. Mości, Dowódca Korpusu Litewskiego Baron Rosen, wyiechał do Białegostoku.

*Z Petersburga d. 6 Marca D. K.*
(Z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższy Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 24 Lutego, Radcy Stanu Chmielnickiemu, nie będącemu w służbie, rozkazano sprawować obowiązki Gubernatora Cywilnego Smoleńskiego.

Przez Naywyższy Ukaz do Kollegium Państwa spraw zagranicznych pod dniem 29 Stycznia, Radcy honorowi Amand Struve i Hrabia Borch, zostaiący w temże Kollegium, w nagrodę gorliwey służby, mianowani są Assessorami Kollegialnemi.

---

Naywyższy Ukaz dany Ministrowi Narodowego Oświecenia w dniu 6 Lutege w Petersburgu.

"Utwierdziwszy w załączonym tu etacie Wileńskiego Komitetu Cenzury przedstawione przez Was i rozpatrzone na Radzie Państwa podania Głównego Zarządu Cenzury, względem iey urządzenia w wydziale edukacyynym Wileńskim, Rozkazuię: 1) Połączyć w Cenzurnym Komitecie Wileńskim Cenzurę wewnętrzną i cudzoziemską, oraz summy na nie wyznaczone. 2) Nowy etat tego Komitetu przywieść niezwłocznie do wykonania; i 3) Dodatkowey podług niego summy cztery tysiące siedmset rubli assygnacyiami na rok żądać z Podskarbstwa Państwa nad przeznaczoną na Wileński Komitet Cenzury i oddzielnego Cenzora etatem 22 Kwietnia 1828 roku."

*Etat Wileńskiego Komitetu Cenzury.*

| | |
|---|---|
| Czterem Cenzorom z Professorów Uniwersytetu pensyi dodatkowey, każdemu po 1500 rubli, wszystkim . . . . | 6000 R. |
| Czterem oddzielnym Cenzorom dla rozpatrywania Adwokackich głosów, pozwów, i tym podobnych papierów sądowych, w Mińsku, Grodnie, Żytomierzu i Kamieńcu Podolskim, z urzędników szkolnych, pensyi dodatkowey po 800 rubli, dla wszystkich . . . . . . . . | 3200 — |
| Dwom osobom, wyznaczonym do rozpatrywania xiąg Hebrayskich czyli Żydowskich, iednemu . . | 1300 — |
| — drugiemu . . | 700 — |
| Sekretarzowi pensyi dodatkowey | 1000 — |
| Na Kancellaryią . . . . . . | 2500 — |
| W ogole | 14,700 R. |

Na oryginale napisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką:

" Ma bydź podług tego. ,,
MIKOŁAY.

W Petersburgu dnia 6 Lutego 1829 r.

Z *Warny d.* 23 *Lutego D. K.*.
(Z Dziennika Odeskiego.)

Dnia 19 Lutego woyska nasze spaliły cały obóz Turecki nad Kamczykiem. Dnia 18 rano nasze przednie straże doniosły, iż Kamczyk wylał, i że Turcy opuścili obóz i cofnęli się do Derwisz-Kioi. Dnia 19 Lutego bardzo rano wysłano Podpułkownika Kuteynikowa z 30 Kozakami, celem przekonania się o pewności powyższego doniesienia i spalenia obozu. Podpułkownik Kuteynikow przybył w południe nad Kamczyk, i kazał kilku Kozakom z ogniem przebyć wpław rzekę. Kozacy ci podług odebranych rozkazów spalili wszystkie namioty, które ieszcze były rozpięte, oprócz wielkiey liczby złożonych w czterech wielkich szopach. Turcy spostrzegłszy dym pośpieszyli do magazynów, lecz nic ocalić nie mogli.

Przybyło tu wiele statków z Odessy i mamy wszystkiego w obfitości.

Kontr-Admirał Kumani donosi w rapporcie z dnia 21 Lutego Jenerałowi piechoty Roth, iż dnia 15 b. m. przybył do Sizopoli (*) z powierzoną mu eskadrą i woyskiem przeznaczonem do wylądowania. Tego ieszcze dnia zaczął bombardować miasto, a czyniąc to przez całą następuiącą noc, zdobył ie dnia 16. W rozprawie tey wziął w niewolą Baszę o dwu buńczukach z iego officerami, tudzież 51 zbroynych Turków, zdobył 11 dział z rynsztunkiem, dosyć znaczną ilość prochu, magazyn sucharów, 1500 czetwerti pszenicy, przeszło 500 sztuk bydła i wiele koni, które w części oddano pod 60 Kozaków pieszych, wysłanych z woyskiem przeznaczonem do wylądowania. Osada w Sizopoli składała się (nie licząc ieńców woiennych) z 1600 Albańczyków, którzy uciekli w nocy dnia 15 na 16 Lutego, w czasie bombardowania miasta.

Grecy, którzy przybyli z Burgas i okolic, mówili, iż wzięcie przez nasze woyska iakieyś twierdzy leżącey po za Bałkanami, (pewno Turno) rzuciło postrach na Turków będących pod wodzą Husseyna Baszy na leżach w okolicy zatoki Pharos. (**)

Z *Gniezna d.* 17 *Marca.*

Drogie śmiertelne szczątki naszego wielkiego Ziomka, zaszczyconego za życia podwóynem Xiążęcem dostoieństwem: Mitrą, którą monarcha kraiu i Naczelnik kościoła powszechnego uwieńczyli prawdziwą zasługę, i berłem, które Parnas Polski oddał prawdziwemu ieniuszowi; te szanowne szczątki Xiążęcia Arcybiskupa i Xiążęcia poetów Polskich, Ignacego Krasickiego, męża nieśmiertelney chwały, spoczywaią odtąd na oyczystey ziemi! — Dzielnemu wstawieniu się JO. Xięcia Radziwiłła, Namiestnika Króle-

(*) *Sizopoli, czyli iak ie zwykle piszą na mappach Sizeboli, leży za Bałkanami na końcu wschodniego brzegu zatoki Burgas. Ważne to stanowisko utwierdzili Turcy przed teraźnieyszą woyną, i bateryie iego panuią nad głębokim portem, naybezpiecznieyszym dla wielkich woiennych okrętów na całym zachodnim brzegu Czarnego morza. Są tam warsztaty okrętowe flotty Tureckiey, z powodu bliskości drzewa zdatnego do budowy.*

(**) *Zatoka Pharos, czyli Foros, iest na zachód od Sizopola, i tworzy matnią zatoki Burgas.*

)o(

owskiego w Wielkiem Xięztwie Poznańskiem i gorliwym staraniom JW. JX. Wolickiego, obranego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego i Poznańskiego, i Kapituły Metropolitalney tuteyszey, pomimo zaszczyt przynoszącego oporu Proboszcza i Ekonomów Kościoła Katolickiego S. Jadwigi w Berlinie, aby szanowne szczątki męża tego, ktory tenże Kościoł poświęcił i dobrodzieystwami obsypał, w grobach swoich utrzymać, winniśmy, że na rozkaz Wysokiego Królewskiego Ministeryum Spraw Duchownych, Naukowych i Lekarskich, zwłoki Krasickiego wydane zostały. Im tedy zawdzięczamy wypłacenie się z długu narodowego i ziszczenie wynurzonych oddawna życzeń Polaków, umieiących święcie szanować czcigodne prochy sławnego męża. Po uprzątnieniu wszystkich trudności przez JW. obranego Arcybiskupa i po wskazaniu funduszu przez Prześwietną Kapitułę Metropolitalną tuteyszą, która aby tylko zwłoki wielkiego męża, ozdoby Kościoła i narodu Polskiego, w swey starożytney Bazylice mogła umieścić, chętnie koszta ponosić postanowiła, zostały oneż przez umocowanego od pomienioney Kapituły do tey czynności Kapłana, na dniu wczorayszym późno w wieczór z Berlina do miasta naszego sprowadzone, i w kuryi W. JX. Kanonika Kowalskiego złożone. Dzisiay o godzinie 8 1/2, po zgromadzeniu się licznego Duchowieństwa mieyscowego i z okolicy przybyłego, niemniey obywatali z prowincyi, Urzędników i prawie wszystkich mieszkańców tuteyszych, nastąpiło uroczyste wśród śpiewów duchownych i żałobney muzyki, przy assystencyi zebranych z chorągwiami cechów, przeprowadzenie zwłok ś. p. JO. Xiążęcia Arcybiskupa Krasickiego do tuteyszego Kościoła Metropolitalnego. Nie można sobie wystawić głębokiego wrażenia, iakie ta poważna chwila na umysłach wszystkich przytomnych sprawiła! Było to nieiako zaślubienie popiołów Krasickiego z popiołami Łaskich, Łubińskich, Krzyckich, Kamnkowskich i tylu innych, którzy swoiemi wielkiemi cnotami i zasługami, Katedrę tę zdobili. Po odśpiewaniu przez Duchowieństwo całego *Officium De unctorum*, JW. Suffragan Biskup Siemieński, Administrator Jeneralny Archi-dyecezyi Gnieźnieńskiey, celebrował Biskupim obrzędem Mszą żałobną, podczas którey orkiestra po części z amatorów złożona, stosowną żałobną muzykę wykonała. Po ukończeniu Mszy i zaięciu mieysc przez Celebruiącego, niemniey i do Konduktu przeznaczonych Kanoników i Duchownych, około wspaniale przybranego katafalku, JX. Wieruszewski Wikaryusz Metropolitalny Poznański, miał podług textu pierwszey Xięgi Moyżesza rozdz: XXXV wiersza 29 *Consumptusque aetate mortuus est, et appositus est populo suo*; kazanie, w którem po wyliczeniu wielkich zasług Krasickiego w Kościele i w zawodzie naukowym, wynurzył w imieniu wszystkich Polaków wdzięczność JO. Xięciu Namiestnikowi, przytomnemu całey tey żałobney uroczystości, Dostoynemu Arcypasterzowi i całey Kapitule, którym odzyskanie drogich sercu naszemu prochów winniśmy. Odbył się następnie solenny kondukt, po którym zwłoki zostały zaniesione do kaplicy Potockich i tamże obok urny zamykaiącey serca ś. p. JW. Arcybiskupa Gorzeńskiego złożone. — Posiadaiac tedy pożądane już dawno od wszystkich Polaków szanowne ostatki Krasickiego, pozostaie nam tylko ieszcze życzyć, ażeby rok 1831, setnica iego urodzin, uyrzał godny pamięci tego męża pomnik!.

*Z Paryża d. 23 Marca.*

Wczoray o godzinie 1wszey z południa prezydował Król w radzie Ministrów, a onegday mieli Ministrowie naradę u Barona Hyde de Neuville.

Pismem z dnia 16 b. m. doniosł Minister Kommissarzowi portowemu w Hawrze, że podług oznaymienia rządu Lizbońskiego wyspa Terceira ogłoszoną iest w blokadzie.

J. K. M. mianował P. Ernesta Ledhuy Wicekonsulem w Buenos-Ayres.

Niedawno rząd nasz posłał Bejowi Tunetańskiemu zwykłe przy zmianie dyplomatycznego ajenta podarunki, które tak bardzo Beja ucieszyły, i oddaiącemu ie P. Lesseps, kazał wybrać sobie wzaiemny podarunek. P. Lesseps prosił go więc, aby uwolnił wszystkich w iego kraiach zostaiących niewolników Greckich, co zaraz nazaiutrz nastąpiło.

Kawaler Saldanha udał się w przeszłą Środę z pismem do *Posła* Brazyliyskiego do Londynu.

Cztery przewozowe statki, które z Nawaryno z końmi do Francyi odpłynęły, musiały się dla burzy wrócić, i ieden z nich został przez piorun mocno uszkodzony.

Hrabina Guilleminot przybyła dnia 16 b. m. do Tulonu, zkąd udać się ma do męża swoiego do Neapolu.

P. Guizot został znowu na liście nadzwyczaynych Radców stanu umieszczony.

Pamiętniki P. Bonrrien wyszły onegday z druku, i tak były niecierpliwie oczekiwane, iż przeszło 2000 exemplarzy przodem ich zapłacono.

Dany tu będzie wielki koncert na korzyść znayduiących się w Brest Portugalskich wychodniów. Wniyście kosztuie 20 Fr. i we dwóch dniach przedanych zostało 1500 biletów.

Anglik, pracuiący w hucie żelaza w Creuzot, będąc nieznośnie od swych wierzycielów nagabany, udał się do Lionu, gdzie spodziewał się znaleść przez nieiaki czas spokoyność. Lecz zaledwo przybył na przedmieście, zastał dwóch swoich wierzycieli, którzy oświadczyli, iż poty go nie odstąpią póki ich nie zaspokoi. W istocie towarzyszyli mu przez cały dzień i nawet w wieczór do iego mieszkania. Nazaiutrz okazali się również uporczywemi, tak iż Anglik, przechodząc przez most zapytał się z rozpaczy: czyli wszędzie póydą za nim? "Tak iest!,, odpowiedzieli. Nawet dodał, gdy do Rodanu wskoczę? "O co tam, to nic!,, krzyknęli oba. Przecież zostałem uwolniony. Dobra noc, moi Panowie, i po tych słowach rzucił się w rzękę, z którey nie żywy wyciągnięty został.

*Z Rzymu d. 14 Marca.*

Kardynałowie Francuzcy de la Fare i Croy przybyli tu i równie iak Kardynałowie Firrao, Latil i Isoard wiechali do *Conclave*, które składa z 48 członków.

*Z Madrytu d. 13 Marca.*

Dnia 3 b. m. przybył cały Dwór do Madrytu dla widzenia walki byków. Królowa bawiła przez ten czas w ogrodach Buen-Retiro, po którą Król po ukończoney walce poiechał. Wypuszczono podług zwyczaiu 8 byków; ieden z nich zabił odrazu 3 konie, a reszta 7miu skaliczyło 9 koni, które wkrótce za teatrem pozdychały. Kadryle piesze i konne walczyły po rycersku i z wielką śmiałością. Amfiteatr, który ma 120 loż, i ogółem mieścić w sobie może do 13,000 widzów, był do natłoku zapełniony.

Konsul Portugalski w Barcelonie rozkazał bawiącym w Katalonii swoim współziomkom stawić się do siebie, dla wykonania przysięgi Królowey Donna Maryi, inaczey postradaią prawa obywatelstwa.

*Z Lizbony d. 10 Marca.*

Don Miguel udzielił kilku redaktorom Codziennego dziennika Paryzkiego ozdoby orderu Chrystusa.

Przeznaczona przeciw Terceirze wyprawa, która dnia 6 z portu naszego wypłynęła, składa się z 5ciu woiennych i kilkunastu przewozowych okrętów.

Rozchodzi się wieść, że korweta nasza Lealdade poddała się fregacie Brazyliyskiey, iako też iż fregata Dianna od bateryy Terceiry znacznie uszkodzoną została.

*Z Londynu d. 20 Marca.*

Onegday w Izbie niższey ciągnęły się ieszcze spory względem drugiego odczytania bilu o Katolikach, po których nakoniec przystąpiono do głosowania. Za powtornem odczytaniem pokazało się 223 głosów, a przeciw tylko 17 i bil został odczytany, z dołożeniem, aby nazaiutrz przeszedł przez wydział. Izba rozeszła się o kwadrans na godzinę drugą z północy. Zaraz po zakończeniu posiedzenia wyprawiony został posłaniec do Windsor, dla doniesienia J. K. Mci o drugiem odczytaniu rzeczonego bilu.

Onegday dawał J. K. M. posłuchania i odbyła się w zamku Windsorskim tayna rada. Vicehrabia Arden złożył J. K. Mci kilka prośb z wielu podpisami przeciw sprawie Katolików, a recorder Londyński zdał sprawę o zapadłych wyrokach, które zatwierdzone zostały. J. K. M. cieszy się naylepszem zdrowiem.

Wczoray Xiążęta Liewen, Poseł Rossyyski, i Polignac, Poseł Francuzki, mieli długie rozmowy z ministrem spraw zagranicznych Hr. Aberdeen.

Przed kilku dniami, gdy P. O'Connel wyszedł z Katolickiey kaplicy na Soho, zabiegło mu drogę tak wielkie mnóstwo Irlandczyków, iż zaledwo mógło się przez nich przedrzeć. Mnóstwo zwiększało się co chwila; wsiadł do fiakra, ale lud wyłożył konie i chciał go ciągnąć, czego on niedopuścił i wysiadł. Wszyscy: "Hurra O'Connell, obrońca Ludu i religiyney wolności! Jerzy IV. na zawsze! Xiążę Wellington, P. Peel i Parlament niech długo żyią.!" Przed mieszkaniem P. O'Connell zebrało się przeszło 10,000 ludzi. Zaledwo tam przybył, wyszedł na ganek i miał poruszaiącą mowę do Ludu. Anglicy i Irlandczykowie, rzekł, stanowić na przyszłość będą ieden tylko lud; czyny tylko, ale nie mniemania, zbrodnie, ale nie artykuły wiary ulegać będą ustawom ludzkim. Chwalił wspaniałomyślność i zarozumiałość nowego bilu, i nakoniec napomniał lud, aby po wykrzyknieniu po trzykroć: niech żyią Król, Xiążę Wellington, Margr. Anglesea, Angliia, Szkocyia i dawna Irlandyia! To nastąpiło, i za kilka minut stała się ulica próżną.

Podsekretarz wydziału spraw zagranicznych, Lord Dunglas, z polecenia Hr. Aberdeen doniosł wczoray Loyds gospodzie urzędownie, że wyspa Terceira przez teraźnieyszy rząd Portugalski ogłoszona została w stanie blokady.

Kutter Hrabina Liwerpool odpłynął dnia 12 b. m. z Plimut do Terceiry, a okręt Duński Cecrops z 200 wychodniami Portugalskiemi do Rio-Janeiro. W tych dniach brygi Portugalskie Industrioze i Felicidade odpłynąć

także miały z 200 temiż nieszczęśliwemi do ostatniego mieysca. Pozostaie ich się ieszcze do 400 w Plimut.

Kapitan przybyłego okrętu, który przed 24 dniami Terceirę opuścił, powiada, iż tam nie pokazała się ieszcze eskadra Portugalska.

Okropne tracenia ludzi w Lizbonie przechodzą wszelki opis, podczas których pomiędzy widzami rozchodzi się ponure szemranie; ale przytłumiaią go zaraz ochotnicy Królewscy. Siedemnastoletni syn Jenerała Moreiry, który do Afryki na całe życie na wygnanie skazany został, patrzeć musiał na śmierć oyca swoiego. Żona Jenerała otruła się z rozpaczy, a iey młodszy syn odebrał sobie życie.

W dniu 17 b. m. w święto S. Patriksa, Patrona Irlandyi, zaszły w Dublinie zaburzenia. Kupa obdartych i piianych ludzi przebiegała ulice i w wielu domach okna powytłukała.

Mówią, że P. Manaseh Lopez, wyniesiony zostanie pod tytułem Barona Roborough, na Para.

Xiążę Jerzy, syn Xięcia Kumberlandyi, ma tu bydź na edukacyią przysłany.

Wczoray odbyło się tu zgromadzenie pod przewództwem Hr. Fitzwilliam względem składek na wystawienie nanowo Kościoła katedralnego w Jork. Obecnemi na nim byli Arcybiskupi Kantersburgski i Jorku, tudzież Biskup Durhamu. Koszta wyrachowane są do 65,000 funtów szterlingów; w Jorku zebrano iuż 24,000 i rozpoczęto roboty. Jeżeliby w ciągu roku cała wzmiankowana wyżey summa nie była ze składek zebrana, tedy Kapituła uda się w tey mierze do Parlamentu. Składki idą iednak tak pomyślnie, iż może obeydzie się bez tego środka; wczoray sam Hr. Fitzwilliam podpisał 3000 funtów szterlingów.

Mennicarz, P. Herries, wydał rozporządzenie, iż każdy, kto przyszle do mennicy złoto w sztabach lub obcey monecie, otrzyma zaraz trzy części wartości, a czwartą za trzy tygodnie w szufrenach.

P. Davy, o którym rozeszła się tu wieść, że umarł, pisał z Rzymu pod dniem 1 Marca 1829 iak następuie: "Cieszę się, że sprawa Katolików pomyślnie idzie. Nie będąc nigdy przeciwnego politycznego mniemania, uważałem ten punkt, iako istotnie potrzebny do szczęśliwości Anglii, i iako maiący ścisły związek z chwałą i liberalismem wielkiego filozoficznego i chrześciiańskiego kraiu.„

Cło od kwarteru zagraniczney pszenicy wynosi teraz 10 szylingów i 8 penców, a zatem zamiast na targ, musi iść pod zamknięcie Królewskie.

*Buenos-Ayres d. 16 Grudnia.*

W naszey Rzeczypospolitey zaszła znowu rewolucyia. Dnia 30 z. m. doszła wiadomość do rządu, iż pierwsza dywizyia woyska zabiera się do powstania. O godzinie 3 zrana Adjutant skrzydłowy posłany został do Jenerała Lavalle, który dowodził woyskiem w szałaszach Rekolety, aby tu natychmiast przybył. Odpowiedział, iż przybędzie zaraz ale dla obalenia niegodnego rządu. Dotrzymał słowa i wszedł do miasta. Prezydent Dorrego uszedł, a Ministrowie z trochą woyska schronili się do zamku. Spokoyność bynaymniey nie była naruszona; po nieiakich układach z Ministrami, Jenerał Lavalle wydał odezwę, w którey wyraził, że to nie iest wcale rewolucyia, ale tylko lud odzyskuie swe prawa, przez gwałtowne wprawdzie, ale konieczne środki. Przy oświadczeniu, że swoich współziomków pragnie widzieć wolnemi, wezwał mieszkańców, by w tym ie-

szcze dniu zebrali się do Kościoła S. Rocha. Na tem zgromadzeniu obrany został iednomyślnemi głosy tymczasowym Gubernatorem Prowincyi Buenos-Ayres, Doktor J. M. Diaz Felez, który z Ministrami zarządzać nią będzie. Kapitanem portu obrany został w mieysce P. Lynch P. Toll.

Dnia 6 b. m. opuścił Jenerał Lavalle miasto, poruczywszy Admirałowi Browne zawiadywanie pod czas iego niebytności sprawami cywilnemi i woyskowemi. Potem postąpił z 700 jazdy przeciw woyskom pod Dorrego i Rosas. Rozpoczęte zostały układy, ale te spełzły. Dnia 9 nastąpiła potyczka, w którey Dorrego pobity został. Uciekł on wprawdzie z poboiowiska, ale został schwytany, do główney kwatery Lavalla przyprowadzony i we dwie godziny przed frontem rozstrzelany.

Ciekawemi iesteśmy iakie Kongres połączonych prowincyy rzeki Plata w Santa Fe zebrany przedsieweźmie środki; ale pewnie postępku Jenerała Lavalle nie pochwali.

*Z Rio-Janeiro d. 7 Stycznia.*

Ostatniego Grudnia r. z. o godzinie 11 przed południem Deputacyia Portugalska, składaiąca się z Hr. Sabugal i P. Magalhaens, miała w pałacu Bog-Vista w obecności całego Dworu uroczyste posłuchanie u N. Cesarza Jmci. Pierwszy miał następuiącą mowę do Monarchy:

„Nayiaśnieyszy Panie! Wierni W. C. Mci i swey przysiędze Portugalczykowie, udaią się do wspaniałomyślności i sprawiedliwości W. C. Mci, w których zupełną pokładaią nadzieię. Życzenia nasze wynurzone są w przełożeniach, które naypokorniey składamy w ręce W. C. Mci: przystoią one zarówno chwale i prawdziwemu interessowi W. C. M. i Nayiaśnieyszey Jego Córki, dla którey Portugalczykowie na wszystko się odważyli, r czynią zaszczyt tym, od których pochodzą, a Monarsze, który ie raczy wysłuchać zapewnią nieśmiertelność. Racz przeto N. Panie, przyiąć ie i wysłuchać łaskawie rzetelnych Portugalczyków. Potężna ręka, która ugruntowała to państwo, potrafi utrzymać prawność i konstytucyią. Mądrość, którą oznaczone są wszystkie W. C. Mci postanowienia, będzie umiała obrać naydogodnieysze środki, aby świetność W. C. Mci chwały nie była w żadnym względzie zaćmiona, aby oba narody, których losy Opatrzność powierzyła pieczy W. C. Mci, utrzymane były w stanie niepodległości, w iakim się teraz znayduią i naprzyszłość spodziewaią: gdyż N. Panie, Portugalczykowie przy swoim szacunku dla narodu Brazyliyskiego, nie mogą od niego nic żądać, coby sprzeciwiało się prawdziwym iego interessom i honorowi. Niechay, N. Panie, da się w Europie słyszeć głos prawego Monarchy, a zaraz rzetelni Portugalczykowie, sprzymierzyńcy korony Portugalskiey i przyiaciele prawności pośpieszą tam, gdzie ich honor i powinność powołaią. Na ówczas Wysoka Córka wielkiego Monarchy zdobić będzie Tron Lusitański, i Imie W. C. Mci wielbione będzie od świata i przyszłych pokoleń.„

Na to raczył J. C. M. iak następuie odpowiedzieć:

"Aby nie nadweręzyć interessów obu narodów Brazylii i Portugalii, których wzaiemną niepodległość chcę utrzymać, postanowiłem działać w sposobie, który całemu światu będzie wiadomy, to iest walczyć za prawa mey córki, Waszey Królowey, i niewdawać się w żadne układy z przywłaścicielem tronu Portugalskiego.„

Co chwila oczekiwane więc tu iest wypowiedzenie woyny przez Cesarza Don Miguelowi.

DODATEK
DO N[ro] 28.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 8 KWIETNIA 1829 ROKU WE SRODĘ.

## OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

| Dzien godzina | Barometr z reduk: na O° R. | Thermi czyli stop: zim i ciepła | Higrometr | Wiatr | Stan Atmosf: | UWAGI. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Kwiet: | cali lin: | stopnie | stop: | | | |
| god: 7 | 27 4, 320 | + 2. 8 | 94 | Wschodni średni | Pochmurno | Deszcz. |
| 12 | „ 4, 063 | + 5. 1 | 88 | „ mocny | „ „ | |
| 4. 3 | „ 3, 986 | + 5. 5 | 90 | „ średni | „ „ | |
| 9 | „ 3, 578 | + 5. 2 | 94 | „ słaby | „ „ | |
| 7 | 27 3 187 | + 3. 6 | 9[illegible] | Zachodni słaby | Pochmurno | Mgła. |
| 5. 12 | „ 3, 375 | + 3. 0 | 92 | „ mocny | „ „ | Deszcz. |
| 3 | „ 3. 246 | + 3. 0 | 92 | „ „ | „ „ | „ |
| 9 | „ 3, 501 | + 2. 4 | 94 | „ średni | „ „ | |
| 7 | 27 2, 914 | + 3. 8 | 91 | Półn: Ws. słaby | Pochmurno | |
| 6. 12 | „ 2, 763 | + 9. 2 | 78 | Połud: Ws. słaby | Pogoda z chmur: | |
| 3 | „ 2, 251 | +10. 7 | 81 | „ „ | „ „ | |
| 2 | „ 2, 230 | + 6. 4 | 94 | „ „ | „ „ | |

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

*Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Marca* 1829 *r.*

| | | |
|---|---|---|
| Naywyższy stan Brom: | d. 1 | 27" 9.'"175 |
| Nayniższy | d. 31 | 26 9. 676 |
| Średni | | 27 4. 565 |
| Naywiększe ciepło | d. 30 | + 12.° 2 |
| Naymnieysze | d. 24 | — 5. 8 |
| Średnie | | + 1. 327 |
| Naywiększa wilgoć | d. 14 | 96° |
| Naymnieysza | d. 12 | 65 |
| Średnia | | 82. 2 |

Dni pogodnych 5. Pogodnych z chmurami 5. Pochmurnych 21. Mgła 1. Deszczów 5. Śniegów 9. Wichrów 3. Wiatr panuiący wschodni, pn. zachodni i zachodni.

W Krakowie dnia 2 Kwietnia 1829 roku.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

*Od brzegów Menu d. 28 Marca.*

N. Król Jmość Wirtembergski poiechał do Altenburga, dla odwiedzenia swey siostry, Xiężny dziedziczney tego Xięztwa.

Rozchodzi się wieść, że w Xięztwie Brunswickim znacznie pomnieyszona zostanie liczba urzędników.

Korrespondent Norembergski pisze, iż celem podroży Margrabi Wilhelma Badeńskiego do Paryża i przydłuższe tam iego bawienie, iest staranie się o rękę naystarszey córki Xcia Orleanu.

*Z Porto d. 4 Marca.*

Nadeszło tu z Rio Janeiro doniesienie, że znaczna siła morska, z 2 liniiowych okrętów, 3 fregat, 2 korwet, kilkunastu innych pomnieyszych woiennych okrętów i należytey liczby przewozowych statków złożona, z 4 do 5000 lądowego woyska była w gotowości do odpłynienia. Wyraźnem iey przeznaczeniem iest wylądowanie do Portugalii. — W Lizbonie zachodzi naywiększa trwoga. Posłano tu ztamtąd woyska, ponieważ tuteyszy gubernator oświadczył iż nie iest w stanie oprzeć się napadowi; ale liczba ich nie musi bydź wielka, ponieważ duch w stolicy nie iest rządowi sprzyiaiący. Między tuteyszem regularnem woyskiem panuie także wielkie nieukontentowanie, ponieważ żołd nie iest regularnie wypłacany, a działa znayduią się w naygorszym stanie.

*Od granic Tureckich d. 16 Marca.*

List z Bukarestu pod dniem 9 Marca zawiera podług Gazety powszechney, co następuie: Dopiero od niedawnego czasu można po drogach publicznych przeieżdżać; niedostatek wielu towarów, osobliwie osadniczych i wina był dotkliwem i drogo musiały bydź płacone. W zeszłym tygodniu iak na szczęście nadeszły ich znaczne dowozy, gdyż przechodzące tędy codziennie Rossyyskie woyska potrzebuią ich wiele. Woysko Rossyyskie iest w wielkiem poruszeniu ku Dunaiowi, i przechodzące kolumny wystawiaią piękny widok, zwłaszcza jazda i artyleryia, zastanawiaią znawców. Głoszą, iż od kilku dni słyszano w okolicy Giurgewo potężne z dział strzelanie i oczekiwana iest wiadomość o iakowem zdarzeniu. Punkta, przez które woysko Rossyyskie na teraźnieyszą kampanią przechodzi, naznaczaią pod Ismali, pod Giurgewo, Petra niedaleko Turno i Kalefat na przeciwko Widdynu. Jednak niemożna tego z pewnością twierdzić, lubo w wszystkich tych mieyscach są przygotowane potrzeby do przeprawy. Jenerał Langeron chciał na kilka dni do Jass odiechać, dla widzenia się z Wodzem naczelnym, Jenerałem Dybicz.

Nad Dunaiem rozchodzi się wieść, że nad granicami Serwii i Bosnii stanie obserwacyyny Austryiacki korpus. To tylko pewna, iż w nadgranicznych prowincyiach Węgierskich lekkie pułki jazdy przeszły z pokoiowey na woienną stopę i pomnożone zostały z 800 do 1200 koni.

Dnia 12 Lutego, iako w rocznicę urodzin N. Cesarza Austryi, Admiralski okręt Bellona rano i w wieczór z dział strzelał, na które stoiące w porcie Smirnońskim kupieckie Austryiackie okręty odpowiadały. O godzinie 10 zrana Ces. Austryiacki Konsul jeneralny, P. Questiaux, udał się w towarzystwie obecnych w Smirnie poddanych Austryiackich do Kościoła Katolickiego, w którym Arcybiskup Gardelli odprawił uroczyste nabożeństwo. Kontraadmirał Hr. Dandalo zaprosił dowódców obcych okrętów, Europeyskich Konsulów i dowódców Ces. Austryiackich

statków na obiad na okręt Bellony. W wieczór zaś Ces. Austryiacki Konsul jeneralny dał u siebie bal, który trwał blisko noc całą.

Okręt liniiowy Francuzki Zdobywca, na którym Viceadmirał de Rigni miał swoią bandere odpłynął dnia 22 Lutego rano, w towarzystwie Korwety Victorieuse i bryga Volago z Smirny. P. de Rigny udał się, iak mówią, do Eginy, a ztamtąd odpłynie do Neapolu. — Angielski liniiowy okręt Ocean pod Komodorem Campbell, płynąc z Eginy, zarzucił dnia 24 Lutego kotwice na przystani Smirneńskiey.

*Z Stambulu d. 26 Lutego.*

P. Jaubert otrzymał nakoniec piśmienną od Porty odpowiedź, którey treść ma bydź następuiąca: "Porta chce pokoiu, i pragnie względem iego przywrócenia porozumieć się z Francyią i Anglią, iednak bez należenia Rossyi; iest skłonną wniyść w układy z wysłanemi do Tenedos, Gallipoli lub do wysp Xiążęcych w przyzwoite pełnomocnictwa opatrzonemi Ajentami obu Mocarstw. Zaraz po ich tam przybyciu wyszle swoiego Pełnomocnika, lecz pragnie, aby mieysce układów mogło bydź iak nayblizey stolicy. Przez to zezwolenie nie zrzeka się iednak Porta prawa swoiego do Morei, i położenie iey względem tego kraiu uważane tylko bydź może iako czasowy rozeym, który zachowuie dla okazania Francyi i Anglii swey przychylności.„

Słychać, że Sułtan z chorągwią Proroka, całym obozem pod Ramis-Czyflik, ochotnikami i uzbroionemi w stolicy ludźmi (co wszystko do 150,000 ludzi podaią) wyruszy do Adryianopola. Z tą wiadomością wyprawiono do prowincyy Tatarów. Twierdzą powszechnie, iż Sułtan myśli zawsze ieszcze o odzyskaniu Warny. Postanowienie iednak iego udania się do działaiącego woyska przyiemne w stolicy zrobiło wrażenie. — Wygnano ztąd znowu do Azyi 200 rodzin Greckich, znaczną liczbę Ormianów i Żydów, i mówią, że w przyszłym tygodniu będzie ieszcze 15,000 Greków, 10,000 Ormianów i 5000 Żydów wygnanych.

---

## TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest dnia 9 b. m. daną będzie nowa Komedjo-Opera w iednym akcie, z Francuzkiego Pana M. L. Mantigny na Polski język przerobiona przez P. F. Miłkowskiego A. D. T. N. Krak:, z muzyką Julii Hrabianki Grodzickiey, pod tytułem: *Małżonek wszystkich Kobiet.* — Rozpocznie widowisko Wielkie Drama w trzech aktach, z Francuzkiego PP. Weiss i Patrat przełożone, pod tytułem: *Honor i Ubóstwo.*

W następuiącą Niedzielę, to iest dnia 12 b. m. danem będzie Wielkie Drama Liryczne w czterech aktach, z Francuzkiego przez B. Kudlicza Art: D. T. Warsz., pod tytułem: *Ofiara Abrahama.*

Powyższa sztuka po naypierwszych zagranicznych Teatrach z upodobaniem widziana, odznacza się przyiemną rozmaitością i zarysem charakterów z Pisma S. czerpanych, na nasz przełożoną język wyborną muzyką ozdobił Pan Elsner Rektor w Konserwatoryium muzycznem, a dwukrotne w zeszłym roku przedstawienie iey na tuteyszym Teatrze, przekonało światłą Publiczność o gorliwości z iaką się Dyrekcyia Teatru o Jey zadowolenie ubiega.

---

## LOTERYIA KRAIOWA.

W 341 Ciągnieniu dnia 8go Kwietnia 1829 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

72. 25. 11. 8. 41.

Przyszłe 342 Ciągnienie dnia 15go Kwietnia 1829 r. przypada.

---

*Dnia 6 i 7 Kwietnia 1829 r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

| Korzec | 1. Zł. gr. | 2. Zł. gr. | 3. Zł. gr. | 4. Zł. gr. |
|---|---|---|---|---|
| — Pszenicy | 27 — | 25 — | 23 — | 18 — |
| — Żyta | 11 15 | 10 15 | 10 — | — — |
| — Jęczmienia | 10 — | 9 — | 8 — | 7 — |
| — Grochu | 11 15 | 10 15 | 10 — | — — |
| — Owsa | 6 15 | 6 — | 5 15 | — — |
| — Jagieł | 20 — | 19 — | 18 — | — — |
| — Rzepaku | 28 — | 22 — | 21 — | — — |

*W Gdańsku d: 30 Marca.*

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Pszenicy | od | Złp. | 9090 | do | 1380. |
| Żyta | — | — | 302 | — | 420. |
| Jęczmienia | — | — | 301 | — | 360. |
| Owsa | — | — | 228 | — | 240. |
| Grochu | — | — | 420 | — | 480 |

# DONIESIENIA.

## *Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.*

Zawiadomia Publiczność, iż z Postanowienia Senatu Rządzącego Dochód z propinacyi we wsi miasta Krakowa Grzegórzki w dzierżawę trzechletnią od dnia 1 Czerwca zaczynaiąc, przez Licytacyią w biórze Wydziału w dniu 6 Maja r. b. w godzinach rannych odbydź się maiącą wypuszczonym będzie. Licytacyia ta zacznie się od kwoty Złp. 282 tytułem rocznego czynszu, iaki dotychczasowy dzierżawca opłaca. Każdy chęć licytowania maiący złoży 10tą część, czyli Złp. 28 gr. 6 na Vadium. O innych Warunkach w Wydziale każdego czasu wiadomość udzieloną będzie.

W Krakowie dnia 4 Kwietnia 1829 r. *Grodzicki.*

*Gadomski*, Sekr: Wydz.

## *Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.*

Uwiadomia Publiczność, że z woli Senatu Rządzącego, w dniu 30 b. m. Kwietnia w godzinach przedpołudniowych w biórze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu, przez publiczną Licytacyią wydzierżawiony zostanie na trzy lata od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maja 1832 r. Folwark Jaworzno z gruntami, z propinacyią we wsiach: Jaworznie, Byczynie, Jeleniu, Długoszynie, Szczakowy, Niedzieliskach i na Wysokim Brzegu, iako też z przewozem na rzece Przemszy, oraz z Rybołowstwem przy brzegach rzeki Przemszy do Skarbu należących. Licytacyia ta zacznie się od Złp. 15,263. Każdy chęć licytowania maiący winien będzie przed zaczęciem licytacyi złożyć na Vadium dziesiątą część tey summy to iest Złp. 1526 gr. 9. O dalszych Warunkach do tey Dzierżawy w Wydziale Dochodów każdego czasu dowiedzieć się można.

W Krakowie dnia 5 Kwietnia 1829 r. *Grodzicki.*

*Gadomski*, Sekr: Wydz.

W skutek uchwały Rady Familiyney w opiece małoletniego Onufrego Dzianottego w Sądzie Pokoiu Okręgu I. W. M. Krakowa dnia 21 Marca r. b. odbytey, a przez Wysoki Trybunał I. Instancyi W. M. Krakowa z Okręgiem dnia 6 Kwietnia r. b. do Nru 1259 zatwierdzoney, podpisany Notaryusz publiczny podaie do wiadomości, iż ruchomości po ś. p. Barbarze Dzianotty pozostałe, iako to: zwierciadła, faians, szkło, srebra i garderoba, znaczna ilość towarów norembergskich, galony, wagi, gwichty i żelazo, w domu pod L. 235 przy ulicy Grodzkiey w dniu 13 b. m. i r. o godzinie 9tey rano, przez publiczną licytacyią za gotowe pieniądze sprzedawać będzie.

W Krakowie dnia 7 Kwietnia 1829 r. Julian *Dorau*, Notar.

Na Piasku w Krupniey ulicy w Dworku pod Nrem 134 JW. Hrabi Józefa Wodzickiego, iest do sprzedaży do siewu Wyka po Złp. 12 korzec. Ktoby sobie życzył nabycia takowey, zechce się tamże zgłosić.